

NORDMØRSLISTA

Fylkestingsprogram 2015-2019

Sammen for Nordmøre

Som uavhengig liste har Nordmørslista den nødvendige frihet til å motvirke skjevfordelingen av statlige og fylkeskommunale ressurser.

Vi er klare for endring, og valget er enkelt:
Stå sammen for Nordmøre - vær med på å skape positiv endring.

INNHOOLD

Sammen for Nordmøre.....	3
Helse.....	4
Utdanning	5
Samferdsel.....	6
Nærligsliv.....	8
Olje, Beredskap, Energi.....	10
Miljø.....	12
Kultur	13
Kort om Fylkeskommunen	14
Din stemme teller.....	15

SAMMEN FOR NORDMØRE

Fylkeskommunen har ansvar for oppgaver som er for store for kommunene, og oppgaver som går på tvers av kommunegrensene. Oppgaver som videregående utdanning, samferdsel, tannhelsetjenesten, regional utvikling og forvaltning, næringsutvikling, kultur og folkehelse. Offentlige etater er ikke et mål i seg selv, men et middel for å løse innbyggernes felles behov. I så måte spiller fylkestinget en viktig rolle for tjenesteproduksjonen i Møre og Romsdal.

Målet med arbeidet som gjøres i fylkestinget må være at alle deler av fylket skal ha et best mulig utgangspunkt for å leve trygt og godt der de bor. På Nordmøre har vi i en årrekke erfart at lik fordeling ikke har vært en selvfølge. Likhet for alle regioner har ikke vært høyt nok oppe på fylkestingspolitikernes dagsorden. Tiden har kommet for å tørke støv av fylkeskommunens kjerneverdier: Åpenhet, respekt, likeverd, medråderett og ansvar for fellesskapet.

Dette er grunnen til at Nordmørslista har blitt et alternativ ved fylkestingsvalget i 2015 – vi ønsker forandring. Vårt mål er å ha innflytelse nok til å bidra til at Nordmøres befolkning får sin del av de ressursene fylkeskommunen har ansvar for å fordele. Nordmørslista vil være en rettferdig, konstruktiv og fremtidsrettet støttespiller for folket på Nordmøre. At vi er partipolitisk uavhengige, er en styrke som gir oss mulighet til å jobbe for Nordmøres beste i alle saker.

Hvor stor innflytelse Nordmøre ønsker at Nordmørslista skal ha på fylkestinget, er det nordmøringen som bestemmer. Alt er til syvende og sist kun opp til den enkelte velger, både den som bruker stemmeretten og den som ikke bruker den. Vi vil ha reell innflytelse over beslutninger som angår hverdagen vår. Skal vi oppnå det, teller hver eneste stemme på Nordmørslista.

Som uavhengig liste har Nordmørslista den nødvendige frihet til å motvirke skjevfordelingen av statlige og fylkeskommunale ressurser. Vi er klare for endring, og valget er enkelt: Stå sammen for Nordmøre - bli med på å skape positiv endring.

Godt valg!

HELSE

Trygghet og likeverdige helsetjenester

Alle innbyggere har rett til likeverdige helsetjenester.

Likeverdige helsetjenester handler om lik kompetanse for alle innbyggere, og lik avstand til tjenestene.

Prehospitale tjenester kan aldri erstatte akuttmottaket, og helikopter kan aldri erstatte bil og båt. Et sentralisert spesialistsykehus kan heller ikke veie opp for et akuttmottak med kirurg, indremedisiner, fødselslege, barnelege og anestesi på vakt.

Nordmørslista mener derfor at det ikke er forsvarlig å legge ned fødeavdelinger, barneavdelinger og akuttmottak med indremedisin, kirurgi og støttefunksjoner.

Det er ikke forsvarlig å øke avstanden til akutt sykehus for de som allerede i utgangspunktet befinner seg lengst unna. Likeverdige helsetjenester handler også om trygghet og sikkerhet, og forskjellen på opplevd sikkerhet og falsk trygghet.

FOLKEHELSE

- Nordmørslista vil være en pådriver for å fremme folkehelse, med de oppgaver og med de virkemidler som fylkeskommunen er tillagt. Dette skal skje gjennom planlegging, forvaltning og tjenesteyting og tiltak som kan møte fylkets folkehelseutfordringer.
- Det er viktig at fylkeskommunen anerkjenner sitt eget ansvar innenfor forebyggende helse.
- Nordmørslista mener at opplevd og reell trygghet har stor betydning for folkehelsen, både i dagliglivet og i akutte situasjoner.

TANNHELSE

- Tannhelsetjenesten i Møre og Romsdal gir gratis tannhelsetjenester til barn og ungdom 0-18 år, psykisk utviklingshemmede, eldre og uføre i institusjon og hjemmesykepleie. I tillegg får 19-20 åringer tilbud om undersøkning og tannbehandling til 25% av offentlige takstar. Nordmørslista mener at tilbudet om tannbehandling til 25 % av offentlige takster må utvides til gradvis større aldersgrupper inntil ordningen gjelder hele befolkningen. I tillegg mener vi at det må etableres tannlegevakt i alle kommuner, på linje med ordinær legevakt og jordmortjeneste.

UTDANNING

Fremtiden bygges på kunnskap

Nordmørslista vil arbeide for å utvikle en mer fleksibel tilbudsstruktur i videregående skole og arbeide aktivt for et fast høyskoletilbud på Nordmøre.

FLEKSIBLE UTDANNINGSTILBUD

Nordmørslista vil utvikle mer fleksible tilbud i videregående skole, blant annet ved å kombinere skole og praktisk arbeid.

BREDERE UTDANNINGSTILBUD

Nordmørslista vil arbeide aktivt for å utvikle et fast høyskoletilbud i Kristiansund, samt sikre og videreutvikle tilbud og finansiering av fagskolene i fylket.

Nordmørslista vil:

- Opprettholde dagens skolestruktur i videregående skole.
- Innføre normer for lærertetthet og størrelse på elevgrupper. Maksimalt 15 elever i elevgrupper ved yrkesfaglig studieretning, og 30 ved studiespesialiserende.
- Sikre og videreutvikle tilbudene ved fagskolene i Kristiansund og Ålesund.
- Sikre en stabil og fremtidsrettet finansiering av fagskolene i Kristiansund og Ålesund.
- Legge til rette for utvikling av flere tilbud med kombinasjon av fagbrev og studiekompetanse gjennom 4-årige løp.
- Oppfølgingstjenesten må styrkes for de elevene som er i ferd med å falle fra, og ønsker å avslutte videregående opplæring. Gi flere tilbud til ungdom som ikke er i opplæring eller arbeid med kompetansefremmende tiltak.
- Arbeide for at det etableres et fast høyskoletilbud i Kristiansund, med selvstendig akkreditering etter Høgskoleloven, slik at studiested Kristiansund oppnår likeverdig status som annen høyere utdanning, og ikke er avhengig av andre institusjoner for å kunne tilby høyere utdanning på Nordmøre.
- Legge til rette for å opprettholde den landsdekkende yrkessjåførlinja i Kristiansund.
- Fullføre planlagte skolebyggprosjekt.
- Øke finansieringen av etter- og videreutdanning av lærere med fokus på kompetansegivende utdanning.
- Utvikle tilbudet om praksisbrev videre, slik at flere elever kan få dette tilbudet.
- Legge til rette for økt internasjonalisering i videregående skole.

SAMFERDSEL

Infrastruktur gir bærekraft

Samferdsel er en av de viktigste oppgavene i fylkeskommunen. Muligheten vi har til å forflytte oss effektivt, både til lands, til vanns og i luften er med på å legge forholdene til rette for å kunne bo og arbeide i et fylke som i praksis utgjør grensen mellom vestlandet og Midt-Norge, og som til tross for geografiske utfordringer bidrar til enorm verdiskapning innenfor viktige områder som olje, gass, fisk, oppdrett, kraftkrevende industri, turisme og primærnæringer. For at dette skal fungere er vi avhengig av gode samferdselsløsninger.

Nordmørslista vil arbeide for følgende samferdselsprosjekt på Nordmøre

- Gassveien mellom basemiljøet i Kristiansund og Ormen Lange på Aukra; en sikker og effektiv vei mellom Gjemnes og Eide, og videre fra Eide over Fræna til Aukra
- Talgsjøtunnelen, fergefri forbindelse mellom Tustna i Aure kommune og Kristiansund
- Fergefri forbindelse mellom Aure og Halså kommuner for å erstatte fergestrekningen Aresvik - Hendset
- Senketunnel mellom Smøla og Aure
- Ferge mellom Aure og Hitra på kort sikt, på lengre sikt fergefri forbindelse
- Todalsfjordprosjektet, fergefri forbindelse over Todalsfjorden er viktig både for næringslivet og bo- og arbeidsmarkedet, både på indre Nordmøre og mellom indre og ytre Nordmøre.
- Riksvei 70, både å sørge for at bevilgede planmidler blir fulgt opp med bevilgninger til oppstart og ferdigstilling av strekningen Tingvoll - Meisingset i perioden. Nordmørslista vil videre arbeide for oppgradering av hele RV 70 Oppdal - Kristiansund, inkludert ny innfartsvei til Kristiansund.
- E39, fullføre utbedring av E39 mellom Bergsøya og Fannrem gjennom videreføring av samarbeidsavtalen med Sør-Trøndelag fylkeskommune om forskuttering av midler for å få gjennomført utbedring av strekningen fortløpende. Fergefri forbindelse over Halsafjorden bør dessuten bli realisert tidlig i perioden for fergefri E39, siden forholdene ligger til rette for at forsering av Halsafjorden egner seg som pilotprosjekt for ny teknologi. Nordmørslista mener dessuten at trasevalget for E39 mellom Aukra og Bergsøya bør følge traseen til Gassveien, over Fræna og Eide til Gjemnes.
- FV 65, utbedre en av de viktigste forbindelsene mellom Nordmøre og Trøndelag.
- Fergedrift, større krav til gjennomføringsevne og kvalitet på fergemateriell med universell utforming ved fremtidige anbudsinnbydelser på fergetransport i Møre og Romsdal for å sørge for mindre driftsavbrudd og større stabilitet på fergemateriell.
- En tredje ferge på Talgsjøen mellom Seivika og Tømmervåg
- Døgnkontinuerlig fergedrift mellom Seivika og Tømmervåg
- Ved fremtidig utlysning av fergepakker gå inn for at samtlige fergesamband i Møre og Romsdal skal betjenes av ferger som har enten elektrisitet eller naturgass som energikilde.

- Opprettholde Kristiansund og Nordmøre havn som knutepunktshavn, og å sikre best mulig rammevilkår for havnedrift og -utvikling i regionen.
- Være en aktiv pådriver og samarbeidspartner for å utvikle miljøvennlige og framtidsrettede løsninger for sjøveis transport til avløsning for veitransport.
- Bidra til overføring av gods fra vei til sjø, i første omgang sjøtransport av fisk fra kysten av Midt-Norge til kontinentet.
- Fokusere på å ta i bruk grønn logistikk, arbeide for at roro-fartøyene på sikt vil bli drevet av LNG.
- Gjøre kollektivtransport mer attraktivt i byene gjennom økt frekvens og bedre rabattordninger.
- Bidra til å legge til rette for bedre og raskere rutetilbud mellom Kristiansund og Trondheim ved å åpne for ekspressbussrute langs E39.
- Opprettholde kollektivtilbudet mellom indre og ytre Nordmøre.
- Gjenopprette rutetilbudet på kveld mellom Kristiansund og Averøya, ved å sette inn minibuss i stedet for ordinær buss på kveld for å redusere utgiftene i forbindelse med bomplassering betydelig.
- Sørge for at bestillingsturer til kollektivtakst er et reelt og attraktivt tilbud når tid og sted ikke tilsier at det er grunnlag for å opprettholde et tjenlig rutetilbud -Gå inn for å beholde og utvide ordningen med fram flexx bestillingsruter, slik at tilbudet gjelder i alle kommuner på tider og steder som ikke fanges opp av ordinært rutetilbud.
- Opprettholde og utvide ordningen "Trygt hjem for en 50-lapp".
- Samarbeide med Kvernberget vekst og KOM vekst om å bidra til positiv utvikling av Kvernberget som stamflyplass og baselufthavn.
- Bidra til å opprettholde eksisterende flyruter.
- Legge forholdene til rette for å øke frekvens og rutetilbud, både for forretningsreiser, privatreiser og charter.
- Nordmørslista sier nei til Bypakke Kristiansund. De foreliggende planene baserer seg på veldig dyre løsninger som gir veldig lite igjen for brukerne, siden det legges opp til å bruke store ressurser på å etablere kollektivfelt, noe som i beste fall vil være en indirekte fordel for de betalende. Nordmørslista mener at innføring av brukerbetaling må være knyttet til en direkte fordel for brukerne. Vi mener videre at utbedring av riksveinettet i utgangspunktet er en statlig oppgave, og at det dermed er en statlig oppgave å besørge forsvarlig standard på innfartsveiene, med mindre delvis brukerfinansiering kan bidra til å øke sluttproduktet betydelig i forhold til forventet minimumsstandard. Dette er langt unna å være tilfelle i Bypakke Kristiansund. Nordmørslista vil dermed ikke gå inn for Bypakke Kristiansund, med mindre det blir mulig å reforhandle prosjektet slik at det gir bedre nytte for trafikantene.

NÆRINGS LIV

Attraktive arbeidsplasser og velfungerende samfunn

Nordmørslista vil i fylkestinget være initiativtaker og pådriver for å kreve flere fylkeskommunale og statlige kompetansearbeidsplasser lagt til Nordmøre, og jobbe for økt satsning på næringsutvikling med omstillings- og utviklingsmidler til regionen.

LIK FORDELING AV ARBEIDSPASSER

Nordmørslista vil arbeide for at fylkeskommunale og statlige kompetansearbeidsplasser så langt som mulig fordeles likt i de ulike delene av fylket, og at skjevfordeling rettes opp.

BEDRE RAMMEVILKÅR

Arbeide for økte bevilgninger av omstillings- og utviklingsmidler til regionen.

JORD- OG SKOGBRUK

- Støtte til bønder for utvikling av lokal matproduksjon, kortreist mat og et bærekraftig lokalt landbruk.
- Sikre lokal rekruttering til landbruket med et målrettet program, slik at yngre krefter tør å satse på landbruk, og at små bruk blir ivaretatt på samme måte som større bruk.
- Opprettholde kulturlandskapet ved hjelp av et levende landbruk.

FISKE- OG HAVBRUK

- Støtte en fiskeripolitikk som bidrar til vekst, rekruttering og lønnsomhet i kystsamfunnene.
- Sikre ordninger som gjør at unge fiskere kan få tildelt fiskekvoter, og at kvotene er forbeholdt fiskerne og ikke industrien.
- Støtte utvikling og lokalisering av oppdrettsanlegg, samt at kommuner sikres «eiendomsskatt» fra lokalisering av oppdrettsanlegg.
- Støtte pionervirksomhet som fører til ei bærekraftig havbruksnæring.

REISELIV

- Bidra til utvikling av reiselivet i distriktene med støtteordninger, og tilrettelegge for flere overnattingsteder, fisketurisme, aktivitets- og naturbasert reiseliv.
- Utvikle nettverk mellom ulike aktører som gjennom samarbeide kan utfylle hverandre i tjenesteproduksjonen.

NÆRINGSUTVIKLING

- Nordmørslista vil jobbe for økte bevilgninger med omstillingsmidler fra fylkeskommunen til kommuner som gjør dem bedre i stand til å drive næringsutvikling, bygdeutvikling og kompetanseutvikling lokalt.
- Målet vårt er å utvikle attraktive lokalsamfunn, skape nye arbeidsplasser og medvirke til å utvikle godt fungerende regioner.

UNGT ENTREPRENØRSKAP

- Bidra til å skape utvikling og optimisme.
- Satse på ungt entreprenørskap.
- Legge til rette for at ungdom vil bli boende på Nordmøre, eller å komme tilbake etter endt utdanning.
- Skape positiv næringsutvikling.
- Gjøre det enkelt for ungdom å etablere egen virksomhet.
- Legge forholdene til rette og gi veiledning til unge som ønsker å satse på næringsutvikling.
- Fylkeskommunen må i enda større grad satse på ungt entreprenørskap.
- Behandle og følge opp søknader fra unge som har en drøm.
- Gjøre det lettere for ungdom å utvikle egne ideer og etablere egen virksomhet. Fylkeskommunen må være en god og tydelig støttespiller for unge i etableringsfasen.
- Synliggjøre fylkeskommunens rolle som utviklingsaktør.
- Vise at Møre og Romsdal verdsetter unge etablerere, og vil legge forholdene til rette for at de får utvikle seg og skape sin egen arbeidsplass.

KOMMUNIKASJON

- Realisering av viktige samferdselsprosjekt vil bidra til utvidede bo- og arbeidsmarkeder og bedre transportkjeden for næringslivet.
- Inntil de ulike fergeavløsningsprosjektene er realisert må næringslivet sikres stabilitet i fergesambandene gjennom god frekvens og tilfredsstillende fergemateriell for å sikre god stabilitet og hindre driftsavbrudd.
- Satsing på en havnepolitikk som bidrar til å flytte godstransport fra vei til sjø vil både bidra til å bedre konkurransevnen for næringslivet bl.a. i sektorer som oppdrett, sjømat, olje og gass og bidra til å øke aktiviteten både på landbaserte anlegg og på sjøen.
- Fergeforbindelse mellom Aure og Hitra vil lette tilgangen til arbeidsmarkedet ved kystnære landbaserte anlegg i Sør-Trøndelag, både ved havneterminaler og i sjømatindustrien.

OLJE, BEREDSKAP, ENERGI

Beredskap gir trygghet

Nordmørslista vil arbeide for en sikker og effektiv olje, beredskaps- og energipolitikk, hvor vi gjennom fylkestinget skal påvirke olje, beredskaps- og energipolitikken både kommunalt og nasjonalt.

Tre viktige saker i perioden 2015 - 2019 er:

BEREDSKAPRESSURSER

Arbeide for å videreutvikle offentlige og private oljevernressurser for å redusere eller motvirke miljøkonsekvensene av akutt forurensning dersom det skulle inntreffe i Norskehavet. Jobbe for at beredskapen styrkes med utgangspunkt i basemiljøene på Nordmøre, i tett samarbeid med politiets sokkelberedskapsdivisjon i Kristiansund.

BEDRE KRAFTFORSYNING

Arbeide for å sikre tilstrekkelig kraftforsyning for kraftkrevende industri i fylket.

KLYNGER OG BEDRIFTSNETTVERK

Arbeide for at regionale grupperinger av bedrifter og kunnskapsmiljøer sammen ser muligheter for en felles innsats for å utvikle både miljøet og den enkelte bedrift ved å etablere klyngesamarbeid.

Nordmørslista vil:

- Arbeide for å sikre langsiktig finansiering av undervannsteknologistudiet i Kristiansund.
- Arbeide for at sokkelpolitifunksjonen i Kristiansund videreutvikles til det beste for regionen og aktiviteten på sokkelen.
- Arbeide for oppgradering av eldre vannkraftverk hvor en ofte vil kunne innvinne energi på en meget rimelig og enkel måte. Opprustinger av turbin og vannvei trenger ofte ikke ny konsesjonsbehandling, og de fleste av dem er ikke i strid med andre interesser, og er derfor gjerne enklere å realisere.
- Arbeide for å utvide effektinstallasjonen i utvalgte vannkraftverk, installere pumpekraftverk mellom eksisterende magasiner og forsterke nettforbindelsene til Europa og det innenlandske nett. Dette for å kunne bidra med balansetjenester som etterspørres som følge av omfattende utbygging av uregulerbar vindkraft og solkraft i Europa.
- Arbeide for at vi skal ha et bredt leverandør- og servicemiljø for petroleumsnæringen på Nordmøre. «Kortreist vedlikehold»
- Arbeide for å styrke det lokale næringslivets posisjon innenfor rigggarkedet, subseadrift og - vedlikehold i årene fremover.

- Arbeide for å få flere driftsorganisasjoner (oljeselskap) og flere kompetansetunge ingeniør og driftsmiljø til å etablere seg på Nordmøre.
- Arbeide for kunnskapsoverføring mellom næringer, spesielt næringer som er knyttet til havet, som oppdrett, fiske, havkraft, olje og gass.
- Arbeide for et godt samarbeid mellom fiskerinæringen og petroleumsnæringen.
- Arbeide for bedre flytilbud mellom Kristiansund – Stavanger og Kristiansund – Bergen, direkte flyruter tidlig morgen og ettermiddag.
- Arbeide for å få gjennomført Gassveien mellom Aukra og Bergsøya .
- Arbeide for at Møre og Romsdal skal spille en viktig rolle for utvikling av ny teknologi og arbeide for lokalisering i fylket for leverandører av ny fornybare energikilder.
- Arbeide for bedre kommunikasjon mellom Tjeldbergodden, Vestbase og Aukra ved å arbeide for fergefri forbindelse mellom Kristiansund og Aure
- Bidra til mer effektiv og miljøvennlig distribusjon av gass ved å opprette fergeforbindelse mellom Aure og Hitra, og dermed legge til rette for mer transport fra vei til sjø.
- Arbeide for en fremtidsrettet offshore-næring med fokus på landbaser, olje og gassfelt, med spesielt fokus på Norskehavet.
- Arbeide for at tilstrekkelig areal er tilgjengelig for både nye og eksisterende landanlegg og baser innen olje- og gassnæringen.

MILJØ

For våre barns fremtid

Nordmørslista vil arbeide for ein aktiv og bevisst miljøpolitikk, og gjennom fylkestinget påvirke miljøpolitikken både kommunalt og nasjonalt.

HAVBRUK

Havbruk er og kommer til å være en viktig næring i vår region, men har store utfordringer på miljøsidan. Vi ønsker å være en pådriver for en fremtidsrettet, bærekraftig havbruksnæring.

OPPRETHOLDE KULTURLANDSKAPET

Opprettholde kulturlandskapet ved hjelp av et levende landbruk og bygdemiljø.

Nordmørslista vil:

- Støtte pionervirksomhet som fører til ei bærekraftig havbruksnæring.
- Arbeide for satsning på fornybare energikilder.
- Arbeide for en fremtidsrettet offshore-næring med fokus på både landbaser og olje- og gassfeltene.
- Opprettholde kulturlandskapet ved hjelp av et levende landbruk, med en rovdyrpolitikk som muliggjør sameksistens mellom utmarksbeite og rovdyr.
- Arbeide for videre utvikling av kortreist mat og økologisk landbruk.
- Opprettholde og forbedre kollektivtrafikken.
- Arbeide for godt veinett, også togforbindelse langs kyststamveien.
- Sørge for at utbygging av vei, kraftlinjer og industrivirksomhet skjer på en miljømessig forsvarlig måte.
- Sikre bærekraftig utnyttelse av naturressurser på land og sjø.
- Ivareta fornminner og kulturminner.
- Ha fokus på miljøforurensning fra såvel privat virksomhet, som landbruk, skogbruk, industri og skipsfart.
- Føre en havnepolitikk som stimulerer til mer transport fra vei til sjø, samt stimulere til bruk av fartøy som bruker naturgass eller elektrisitet som energikilde.
- Bedre tilgjengeligheten til havn gjennom fergeavløsningsprosjektene Todalsfjordprosjektet, Talgsjøtunnelen og tverrforbindelse mellom Halså og Aure, etablering av fergeforbindelse mellom Aure og Hitra samt utbedring av RV 70.
- Gjøre kollektivtransport mer attraktivt i byene gjennom økt frekvens og bedre rabattordninger.
- Legge til rette for bedre og raskere rutetilbud mellom Kristiansund og Trondheim ved å åpne for ekspressbussrute langs E39.
- Opprettholde kollektivtilbudet mellom indre og ytre Nordmøre.

KULTUR

Kultur fremmer samhold og utvikling

For en aktiv og engasjert befolkning

Nordmørslista vil sikre og styrke de allerede eksisterende kulturtilbudene i fylket. Mennesker i alle aldre har rett til et kulturtilbud i sitt nærområde. Kultur er mer enn musikk, dans, teater og kunst. Kultur er hvordan vi har det rundt oss, og et bredt kulturliv skaper ringvirkninger i samfunnet. Derfor betyr et rikt kulturliv et rikere samfunn. Fylkets frivillige aktører er våre viktigste ressurser, og for at disse skal jobbe videre vil Nordmørslista arbeide for å legge til rette for enklere løsninger i byråkratiet, samt å opprette en direkte kontakt med de lokale aktørene på Nordmøre.

Nordmørslista vil

- Støtte lokale artister og kulturtilbud
- Fokusere på å ta i bruk allerede eksisterende bygg
- Utvikle nye arenaer for breddekulturen
- Utvikle nye kulturprosjekter i samspill mellom lokale utøvere og eldre, gjennom Den kulturelle spaserstokken
- Verne om og formidle kulturminner
- Ivareta museumsvesenet i fylket
- Bevare og bidra til et bedre fartøyvern
- Bevare kulturrabatten for ungdom
- Utvikle «Stikk UT!» initiativet videre
- Legge til rette for og forenkle frivillig arbeid

KORT OM FYLKESKOMMUNEN

Fylkeskommunen supplerer kommuner og stat som forvaltningsmyndighet og er politisk styrt gjennom Fylkestinget og de utvalg det oppnevner. Fylkestinget er et folkevalgt organ som oppnevnes for fire år i gangen ved lokalvalg. I fylkestinget vil det etter høstens valg sitte 47 folkevalgte medlemmer frem til neste Fylkestingsvalg i 2019.

Oppgaver

De viktigste arbeidsoppgavene til fylkeskommunen er:

- **Regional utvikling:** Fylkeskommunen har ansvar for at hele regionen den representerer arbeider sammen mot felles mål innenfor de områdene som ligger under fylkeskommunes ansvarsområde.
- **Samferdsel:** Fylkeskommunen har hovedansvar for overordnet planlegging av lokal og regional rutetransport, skoleskyss og tilrettelagte transporttjenester, godstransport og beredskapstransport. Fylkeskommunen har ansvar for drift og investeringer i veinettet, inkludert fergedriften, og står som eier av 3100 kilometer fylkesvei.
- **Næringsutvikling:** Fylkeskommunen har ansvar for den regional næringspolitiske strategien og for å legge strategiske føringer for Innovasjon Norge. Fylkeskommunen er forvalter av tiltaksmidler og har ansvar for å gi støtte til kommunale næringsutviklingstiltak. Fylkeskommunen gir rådgivning til kommunene i plansaker.
- **Utdanning/Opplæring:** Det er Fylkeskommunens oppgave å gjennomføre videregående opplæring i Møre og Romsdal. Fylkeskommunen jobber også for å tilrettelegge for voksenopplæring, spesialundervisning, utdanning rettet mot lokalt næringsliv og lignende.
- **Folkehelse:** Fylkeskommunen har et lovpålagt ansvar for blant annet å fremme folkehelse innenfor de oppgaver den er tillagt og å være en pådriver for og samordner av folkehelsearbeidet i fylket. Herunder ligger ansvaret for – i samarbeid med kommuner og stat – å utforme en folkehelsepolitikk for regionen. Fylkeskommunen har ansvar for at tannhelsetjenester og spesialtjenester er tilgjengelig for alle som bor i fylket. Fylkestannlegens mål er at alle innbyggere skal ha et kvalitativt godt tannhelsetilbud i rimelig nærhet av sitt bosted. Fylkets ansvarsområde innen helseomsorg er overført til Staten. Sykehusene ble overført til Staten i 2002 og barnevern, rusmisbruk og familievern ble overført i 2004.
- **Kultur:** Fylkeskommunen har ansvar for kulturutviklingen i fylket innenfor områder som kunst, idrett, kulturformidling, kulturhistorie og kulturminnevern. Fylkeskommunen har som oppgave å fordele spillemidlene fra Norsk Tipping til idretts- og nærmiljøanlegg. Fylkeskommunen er en sentral aktør i Ungodmmens Kulturmønstring (UKM). Fylkeskommunen driver også Fylkesbiblioteket.

Sammen for Nordmøre

DIN STEMME TELLER

Vi oppfordrer alle til å møte fram på sitt valglokale og stemme på valgdagen 14. september. Stemmeretten er et privilegium, skal demokratiet fungere må retten – og samfunnsplikten – til å stemme brukes.

Dersom du ikke har bestemt deg for hvilket parti du skal stemme på: Stem på Nordmørslista. Det er flere gode grunner til det:

- **Nordmørslista har en den beste politikken for Nordmøre.** Vi arbeider for å ta vare på og utvikle Nordmøre. For Nordmørslista er det spesielt viktig at det skal være godt å vokse opp, arbeide og bo på Nordmøre.
- **Nordmørslista er ei spenstig liste,** med en god blanding av folk med erfaring og nye friske fjes.
- **Nordmørslista har gode kandidater.** Våre kandidater er engasjerte mennesker som brenner for Nordmøre, og som vil stå på barrikadene for vår region på fylkestinget.

Kjære velger, bruk gjerne Nordmørslista, men uansett:

BRUK STEMMERETTEN!

